

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 61.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło Jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво e v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6,
Učiteljska tiskarna.

Stanovanjska mizerija.

Po vsem svetu, po vseh večjih in
manjših mestih, zlasti pa krajih,
kjer je doma industrija, je zavladala
stanovanjska mizerija z neverjetno
obsežnostjo in pospeševala še sil-
nejša smrt po nešteti ranah, zada-
nih vsem slojem po vojni in posta-
jala izvor različnih nezadovolnje-
žev. Vsaka vlada je smatrala za
prvo in najsvetejšo dolžnost, od-
straniti ali vsaj po možnosti omiliti
to bedo, ki je nastala v prvi vrsti
vsled svetovne preosnove državnih
lic in vsled večletne vojne stavbe-
ne in industrijske stagnacije. Neka-
terim državam, ki so močne po svo-
jem ustroju, se je tudi kmalu v pre-
cejšnji meri posrečila rešitev tega
vprašanja, pri nas pa stojimo na
ištem, ali še slabšem stališču kot
pred tremi leti.

Žalostno je poglavje, s katerim
začenjamo. Žalostno v prvi vrsti za
našo vlado, ki kljub nešteti kli-
cem iz različnih slojev prizadetih,
kljub ostrim kritikam po časopisju
in kljub lastni večletni praksi ne mo-
re uvideti, da tako ne more naprej,
da je treba temeljite preosnove na
tem polju od zgoraj in od spodaj.
Imeli smo dosedaj že nešteto stano-
vanjskih naredb. Premikalo se je
ljudi iz stanovanja v stanovanje, iz-
gnalo se je vdovo z otroki vred iz
mesta, ker ni imela sredstev, da
plača advokata in ker ni imela ljudi
— profektorjev, ki bi se zavzeli za
našo uplivilnost mestih. Metalo se
je Nemce iz stanovanj, ki so jih za-
sedli zopet blaženi protežiranci. Vago-
nar je ostal v vagonu, delavec z
obilo rodbino po kletih in raznih
vlačnih brlogih, nešteto uradnikov
in drugih brez stanovanj, kot pred
leti. In za vse to početje je bil po-
treben velikanski aparat visokih in
nizkih uslužbencev, papirja in drug-
ega materiala se je porabilo od
sile. Ljubljanski državni urad je zi-
dal celo svojo hišo — vse skupaj za
prazen nič. Brez dvoma bi se tudi na
podlagi starih naredb storilo lahko
mnogo dobrega v zmanjšanje stano-
vanjske bede, če bi se izvrševale v
socialnem duhu, pravično, pošteno
in nepristransko. Grehi, ki so se
grešili na tem polju, kričijo do neba.
Prva dolžnost gospoda kraljevega
namestnika bo, da pokliče odločilne
faktoje, ki jih vsak pozna, temelji-
to na odgovor in obračuna z njimi po
njihovi zaslugi.

Namen državnega stanovanjske-
ga urada je gotovo lep in nje ga na-
čelnik je imel najkrajše polje,
kjer bi lahko razvil svoje zmožno-

sti (v kolikor ga niso ovirale nepre-
nagljive razmere celotnega ustro-
ja) in si stekel neminljivo zaslug za
celo mesto in njega prebivalce. Za-
to je potrebna zadostna iniciativa,
mož mora biti prepojen socialnega
čuta, ne sme le majati z rameni, se
činično smehljati in pričakovati le
okazov od zgoraj, ne sme biti biro-
krat in se držati strogo le suhih pa-
ragrafov. Če je stopil človek v sta-
novanjski urad, kot je bil v licejskih
prostorih, mu je postalo kar tesno
pri srcu. Akti so imeli svoj prostor
na še obsežnih podnožjih licejskih
oken, deloma pa so ležali po mizah,
stolih in celo po tleh. Evidenice ni
bilo nobene, o katastru ne duha ne
sluha. Vsak pameten človek se je
moral vprašati, kako se tu sploh
uraduje? Na najsmotnejši način,
na podlagi denunciacij. Vsakemu
vsaj nekoliko socialno čutečemu
človeku se mora upreti ta način
nizkosti, — a če trpiš leta, če
trpi s teboi tvoja rodbina in če je to
edini izhod, moraš seči po tem
sredstvu: stikati sam po privatnem
življenju drugih, odkrivati razne in-
timnosti do skrajne golote in jav-
ljati svoje lepe uspehe stanovanj-
skemu uradu. In če človek nima na-
dalje nobene protekcije ali znanja
pri sovetu, je ves trud zaman. Sta-
novanjski urad ima sicer seznam
prosilcev celo v lepo vezani knjigi,
a to le bolj pro forma, ker iz sezna-
ma se prosiči do sedaj sploh niso
še izbirali za izpraznjena stanova-
nja. Ni čuda, če se iz tega kaosa po-
kostoma rodijo različne nerednosti.

Proti odlokom državnega stano-
vanjskega urada je bila le ena
pot, Z zaupanjem v srcu, da morda
le dosepejo do zaželjene pravice, so
se stranke obračale do Poverjen-
štva za socialno skrbstvo kot dru-
ge in zadnje instance v stanovanj-
skih zadevah. Medtem ko je v prvi
instanci razsojal sovet, obstoječ iz
načelnika in večjega števila prised-
nikov s strani interesov, je bila
do sedaj v najvišji instanci pover-
jena absolutna odločitev le eni sa-
mi osebi! Že to dejstvo samo ne
more dati jamstva za pravičnost,
če se pa upošteva še okolnost, da
pride na tako mesto zagrozen stran-
kar, potem pa pač ni menda treba
drugega komentarija. Ni čuda, če je
postavljena v tako smešno luč cela
naša uprava, če ti nikdo ne more za-
upati, če se smatra poverjenišvo za
nezakonsko dete naše vlade. Odioki
poverjenika so imeli tako malo ve-
ljave kot čunje, ker so se izpremi-

njali in preklicavali, kot se je komu
zahotelo. Zgodilo se je celo, da je
bil, ko se je predznil sovet stavit
svoj veto proti samolastnim odred-
bam, kratkoma razpuščen.

Kdo se more še čuditi, da je to-
liko ljudi nezadovoljnih, da kljub
§ 104. ne morejo že več brzditi svo-
jih besed! Čudno pristransko postop-
anje še slepca ne more ostati pri-
krito.

Spustili so v svet novo uredbo
in govorili, da bo sedaj bolje. Nova
uredba se v bistvu prav nič ne raz-
likuje od starih naredb, z novo ured-
bo ne stopimo niti za korak bližje k
izboljšanju grozne mizerije.

S svojimi določbami glede za-
ščite najemnih cen pa je uredba se-
gla naravnost v sršenovo gnezdo.
Posledice se že vidijo, završalo je
po celi Sloveniji, hišni posestniki so
privili najemnine do skrajne višine
in večina ljudi, ki so vezani v svo-
jem poklicu na poslovne prostore,
preklinja zakonodajalce do neba.
Trumoma bodo prihajale pritožbe
na stanovanjski urad, ki bo moral
svoje osebe podesetoriti, če bo ho-
tel biti kos svojim nad vse težavnim
nalogam. Smejejo se edino advokati,

ker je uredba pisana kot nalašč za-
nje in bodo poviseli, ki jim ga nalo-
že njih gospodarji za njihove po-
slovne prostore, z lahkoto pokrili
pri zastopanju strank po novi
uredbi.

O slavnem pravilniku, ki sega
daleč preko uredbe in je celo proti
uredbi, se je pisalo dovolj. Čudno se
nam zdi, da je naknadno celokupna
deželna vlada, v kateri sedi vendar
več uglednih juristov, z lastnoroč-
nimi podpismi vseh potrdila tak pra-
vilnik.

Ne vem, ali so vsi naši poklicani
faktorji gluhi in slepi, ali ne vidijo,
da je tak način poslovanja absolut-
no brezploeden in obenem zvezan z
velikanskimi vsotami, ki bi se bolje
porabile za druge namene? Jdini
izhod iz mizerije je zidati, zidati in
zopet zidati. Vlada naj posnema
vzglede Čehoslovaške, poizkuša naj
na vsak možen način dvigniti stav-
beno gibanje in mizerije bo konec.
Začasno pa se naj uvede red v sta-
novanjske urade, kjer naj se z ener-
gično roko odpravijo šikane in raz-
ne protekcije in kjer naj zavlada
pravičnost.

rekonstrukciji ruskega transportne-
ga sistema. Ruska komunistična
stanika apelira na komunistično de-
lavstvo izven Rusije. Tretja Inter-
nacionala apelira. Maksim Gorki je
poslal apel narodom in državam po-
tom pisateljev Anatola Francea, Ger-
harda Hauptmanna in Blasco Ibane-
za. Za pomožno akcijo se je v Ru-
siji organiziral poseben odbor, ki
ima najširše pravice. V njem so pri-
staši različnih strank in naziranj.
Poleg komunistov so v odboru člani
bivšega Kerenskijevskega kabineta; v
njem so člani stranke kadetov, so-
cialni revolucionarji, buržoazni in-
telektualci itd. Ta odbor bo skrbel,
da se pri pomožni akciji ne bo favo-
riziralo kakega posebnega dela pre-
bivalstva na škodo drugemu delu,
oziroma na škodo tistim, ki niso pri-
staši sedanje sovjetske vlade.

Prva država, ki se je odzvala
ključu za pomožno akcijo, je bila
Nemčija, ki je sama okusila pomanj-
kanje in boleznin tekom vojne. Poro-
čilo iz Berlina pripoveduje, da so so-
vsi krogi v Nemčiji odzvali ruskomu
ključu. Zdravniške skupine se orga-
nizirajo, da odpotujejo v Rusijo. Na-
birajo se zdravniki in druge zdravil-
ske potrebščine; vrši se kampanja
za nabiranje prispevkov, s katerimi
se bo nakupilo živila, da se jih poš-
lje v vsled suše prizadete kraje.

Tudi Amerika je dobila apel. Hu-
ghes odgovarja, da predno bo Ame-
rika kaj pomagala, mora sovjetska
vlada osvoboditi državljane Zedi-
njenih držav iz zaporov. V Rusiji je
menda okoli 20 državljanov te re-
publike v ječah vsled raznih pre-
stopkov proti Rusiji. Večina so ti
prestopki ruvanje proti sovjetski
vladi.

Odgovoril je tudi Hoover kot
načelnik znane American Relies Ad-
ministration, ki je sicer sedaj neod-
visna institucija, ki pa ima najte-
snejše stike z vlado. Ta institucija
ima najboljši aparat za pomožno
akcijo, in je bila, oziroma je še
aktivna v raznih krajih sveta. Na
Gorkijev apel je odgovoril Hoover,
ki je obenem tudi komercialni taj-
nik v Hardingovem kabinetu, da bo
Ameriška pomožna administracija
pomagala bednemu prebivalstvu v
centralni Rusiji, preje pa mora mo-
skovska vlada izpustiti vse ameri-
ške državljane iz ječ. Drugi pogoj
je, da se mora izvoliti odbor za raz-
deljevanje potrebščin, ki bo samo-
stojen in ne pod vplivom komuni-
stične stranke ali sovjetske vlade.
Hoover je odgovoril Gorkiju ne kot
član vlade, ampak kot načelnik
Ameriške pomožne administracije.
Kako stališče bo zavzela napram

Nov sovražnik sovjetske Rusije.

Skoro vsa Evropa je več ali
manj prizadeta od suše, najbolj pa
ruske centralne pokrajine ob Volgi.
Na teritoriju, na katerem živi okoli
dvajset milijonov ljudi, je suša uni-
čila vse pridelke in med kmečko
prebivalstvo se je naselil obup, glad
in kužne bolezni.

Ljudstvo iz prizadetih pokrajin
se trumoma seli proti Sibiriji, Tur-
kestanu in v kubansko provinco.
Umakniti se hoče umiranju od glada,
pa beži v kraje, kjer je narava po-
stopala milostneje z mužiki.

Suša v tako velikem obsegu ni
zadela Rusijo prvič. Že večkrat je
bila katastrofalna za cele pokrajine.
Kdor je čital Gorkijeve črtice in po-
vesti drugih ruskih pisateljev, le
lahko izprevidel, kako grozne posled-
dice pušča za seboj suša v primitiv-
ni deželi. Cele vasi so izumrle.
Okostnjaki so ležali po stepah, na
kupe jih je bilo. Ljudje so bežali, pa
cmagali na potu v srečnejše kraje,
katerih niso mogli doseči. Obležali
so, pomrli, in le okostnjaki so pri-
čali o njihovi nesreči. Moril jih je
glad, gladu so sledile še kužne bo-
lezni, ki so trebale stotisoče prebi-
valcev v državi, kjer že od nekdaj
primanjkuje zdravnikov, kjer je hi-
zigena na zelo nizki stopinji, je boj
proti kužnim boleznim težak in le

malo uspešen. Ali se bo ta tragedija
ponovila v Rusiji?

Pomanjkanje je v Rusiji; zdravil
ni; zdravnikov je malo. Toda suša
ni zadela vse Rusije. V Ukrajini je
bila letina dobra, ravno tako v Si-
biriji in nekaterih drugih krajih pro-
strane Rusije. Ampak tistih zalog,
ki so za prehranjevanje po suši pri-
zadeti ljudi potrebne, danes Rusija
nima. Ker je bilo odpravljeno špe-
kuliranje z žitom, so se stare zaloge
večinoma izčrpale. Kmetje so zni-
žali svoje pridelke, ker trgovina s
poljskimi pridelki ni bila dovoljena,
na so v prvi vrsti gledali, da pride-
lajo dovolj živil le za svoje potrebe.
Tudi so se bali rekvizicij od strani
sovjetskih oblasti, pa so znižali pri-
delek. Trgovina je v Rusiji zopet
dovoljena, kajti mužike se ne more
v kratkem času pridobiti za ideje,
ki jih zastopa zaveden proletarijat.
V tistih krajih Rusije, kjer je letina
dobra, se bi lahko dobilo mnogo ži-
vil za izvoz, če bi bila prometna
sredstva zadovoljiva. Ker niso, mo-
ra trpeti pomanjkanje celo prebi-
valstvo v mestih, dasiravno imajo
vsaj večja mesta precej dobre in
redne železniške zveze z deželo.

Rusija apelira. Vsa Rusija kliče
na pomoč. Apelirala je na Anglijo v
imenu človečanstva, naj pomaga pri

mramornatim umivalnikom. Oba
ranjenca sta le še hropla.

Grešnik ju gleda z izgubljenim
pogledom:

»Sedaj sem gotov!«

Kakor da bi bil utrujen, se vrže
nad kupačo, ki je stal ob vnožju
postelje ter zapre svoje oči. Ko jih
je zopet odprl, so bile črnomodro
pdpilute in usta so se mu penila.
Pred njim je viselo zrcalo.

»In kesanje! Če bi se kesal! Če
bi se resnično in globoko kesal! Vse
bi bilo izgubljeno, moja žrtev bi
bila brezplodna! Ne, ne, Ne bom se
kesal! Ne izgubimo časa!

Storil k oknu ter ga odpre. Kano-
nik je stanoval v četrtem nadstrop-
ju in hiša je bila visoka. Še enkrat
se ozre morilec na svetličasto mar-
čevno nebo ter se vrže vznak v glo-
bočino, kričeč besede, ki jih nikdo
ne čuje. Truplo zabobni ob tlaku,
oškopreč s svojo krvjo več mimo-
idoli.

Dve uri pozneje, ko je sodnik se-
stavil zapisnik, so črnooblečeni
možje nesli v bolnico kosa trupla
zadnjega resničnega kristjana.

LISTEK.

Papini — Magrini:
Pravi kristjan.

(Konec.)

»In kaj se vam ne zdi,« je zapo-
čel s spravljivim glasom ter skoraj
povdarjal besedo za besedo, »se li
vam ne zdi, gospod, da je vaše hre-
benenje po peklu, dasi morda izvirja
iz nekeke uglajenosti in pohvalne
delikatnosti čustva, povse, n diabo-
ličnega značaja in zategadelj a pri-
orji nasprotno krščanskemu duhu,
namreč oni veri, ki jo, kakor pra-
vite gojite?«

Debeli človeček je zmaljal z gla-
vo ter s izrazom sočutja mrmral
nekako:

»Ne razume me niti on!«

»Oprostite,« je dodal bolj glasno,
»jaz nisem prišel k vam, da izrečete
vaše mišljenje o mojem krščanstvu,
temveč, da mi svetujete v prav do-
ločeni točki: mislite li, da sem po
vsem tem, kar sem vam povedal,
vreden pepla ali ne? To je problem.
Če mi hočete pridgovati, za to ima-
mo še časa.«

Zaničljivi in prepotentni ton ne-
poznanca ni malo vznemiril kano-
nika. Norec razuma nikakor ni bil
dostopen in postajal je vedno ne-
varnejši. Da ga ublaži, ni preosta-
lo drugega, kakor ga zadovoljiti
in potem odstraniti.

»Dobro,« je rekel Don Angelo,
»če smem odkrito povedati svoje
mnenje, vi ne morete biti pogubljeni.
Bog odpusti še tako zakrknjenim
grešnikom, če se le količkaj poke-
sajo in on ne bi mogel odpustiti
vam. Čigar duša je pravavno razpo-
ložena za dobro, ki tudi dela dobro
in ki, če je tudi zablodila tako da-
leč, da vrši neizrekljive in strašne
grehe, izvršuje vse to z izrecnim in
zavesnim namenom, da postane
enaka našemu odrešeniku! Vaša
tankovestnost je po mojem mišlje-
nju malo preveč pretirana. Gotov
sem, da boste še pred svojo smrtjo
priznali zmote, ki ste jih napravili
v dobro svrhu in da boste kot do-
ber krščan sprejeti v krilo Gospo-
dovo!«

Kanonik je bil mnenja, da bodo
te besede, ki so naravnost odgovar-
jale problemu nepoznanca, in ki bi
ga morale dovesti do tega, da raz-

pozna brezuspešnost svoje bedarije,
pomirajoče uplivala ter dokončale
razgovor. Toda vspah je bil na-
sproten. Nepoznanec je očividno
oslabil. Dosedaj je stal, ker mu ka-
nonik v zmedbi presenečenja ni niti
ponudil sedeža, ali sedaj se je vrgel
na stol in njegov obraz je poblebel
do skrajnosti. Kanonikov odgovor
se je dozdevno dotaknil nečesa, kar
ga je dosedaj še vzdrževalo.

Sedel je s sklonjeno glavo, ne-
premičen skoraj nad eno minuto.
Ko povzdigne glavo in svoje rdeče,
mokrotne in s krvjo podplute oči, so
bile te videti kakor oči živali, ki čuti
mož nad svojim grlom in zid za
seboj.

»Ali ste res uverjeni?« vpraša
naposled s hrupavim glasom pre-
strašenega duhovnika. »Ali niste
uverjeni? In kaj naj tedaj storim,
za boga, kaj naj storim? Povejte
mi! Povejte mi dotični neodpušljivi
greh! Vi ga morate poznati!«

Don Angelo je prihajalo slabo.
Prizor ga je utrudil.

»Storite, kar hočete!« je rekel,
izgubivši še ono malo potrpljenja, ki
mu je preostalo, »zažigajte hišo, ro-
bajte, umorite onega, ki vam ni što-

ameriškim pogojem sovjetska vlada, sedaj še ni znano, vendar pa je gotovo, da se ne bo brezpogojno uklanjala diktatom iz Washingtona.

Boljševiki niso odgovorni za sušo, kakor ni bil za prejšnje odgovoren carizem. Da pa je sedanje pomanjkanje toliko občutnejše, so v veliki meri krivi kapitalistični elementi, ki so z blokado Rusije in s kontrarevolucijami povzročili še večje razhajanje ruskega ekonomskega življenja. Kar potrebuje Rusija nujneje, je rekonstrukcija transportnega sistema. Kupi živil ne pomagajo mnogo, ako ni sredstev, da se jih preveže v kraje, kjer se jih najbolj potrebuje. V državi, kakor je Rusija, z njenim ogromnim teritorijem, so pomožne akcije težke, ker ni zadostnih prometnih sredstev.

Vsled blokade je nastalo v Rusiji veliko pomanjkanje zdravil in zdravniških priprav. Vse to je Rusija prej importirala iz inozemstva. Brez zdravil in zdravniških potrebščin pa je zdravniško onemogočeno uspešno zoperstavljanje epidemijam. In tako se je pojavil v sovjetski Rusiji nov sovražnik, glad na deželi v centralni Rusiji, kateremu so sledile epidemične bolezni, te zveste spremljevalke lakote in vojne.

Reakcionarne caristične sile v Parizu in njihovi zavezniki francoski bankirji pa špekulirajo s to rusko nesrečo. Ali je dovolj močna, da bo vrela sovjetski sistem? Kajti glad dela iz ljudi zveri in če bo dovolj velik, tedaj bo vsled ljudske nejevolje morala pasti sedanja vlada. Toda ali bo? Z blokado ni bilo nič. O, da, rusko prebivalstvo se je izročilo pomanjkanju mnogoterih potrebščin, ki jih je prej dobivalo iz inozemstva. Kolčaki, Denikini, Horvati, Wrangli in Semenovji niso uspeli. Toda povzročili so, da je padlo na tisoče sinov sovjetske Rusije. Poljska armada ni prišla v Moskvo. Toda odtegnila je delu na ruskih poljih več sto tisoč mož. Vsi dosedanjí poizkusi strmoglaviti sovjetski sistem so se končali s fiaskom. Ampak Rusija je trpela in si izžopavala svoje moči. Ali bo mogel napraviti glad to, kar ni mogla blokada, poljska armada in kontrarevolucionarij? Če obstoji taka možnost, tedaj naj odrečejo evropske in druge države vsako pomoč! To je želja reakcionarjev. Med njimi pa so tudi taki, ki se vprašujejo, kdo bo nasledil sovjetsko vlado, ako pade? V Rusiji ni niti ene organizirane stranke, ki bi bila sposobna prevzeti vlado. Diktatura boljševikov je vse nasprotno stranke, oslabil ali uničila. Ker je temu tako, bi sledila anarhija, kakršne še ni videla zgodovina. Progoni proti židom bi se vršili v obsegu, kakor še nikdar poprej v Rusiji. In kdo naj bi v takih razmerah vladal državo, ki ne bi bila država, ampak razvalina države?

Državni evropski vlad pa se vprašujejo: Če odklonimo pomoč, ali se bodo kužne bolezni ustavile na mejah Rusije? Ali bodo divjale naprej preko njenih mej v naše države in morale naše ljudstvo?

Sovjetska vlada, delavske organizacije, kooperative in druge ruske institucije so na delu, da s svojimi močmi store kolikor morejo za pomoč tistim milijonom ruskega prebivalstva, ki trpi glad in med katerim so se že pričele pojavljati epidemične bolezni. Delavstvo po mestih se je odreklo gotovim deležem živil v korist prebivalstva v provincah ob Volgi. Zdravniki napravijo od svoje strani vse kolikor je v njihovih močeh. Ampak pomoč od zunaj je potrebna. Vladajoči faktorji po Evropi in drugod se obotavljajo. Vedo, da ni stranke, ki bi mogla naslediti boljševike in organizirati vlado, ki bi bila vlada. Vedo, da lakota ne bo tako huda, da bi spravljala v resnično nevarnost sovjetski sistem, vendar pa bo povzročila nepopisljivo gorje, če ne pride dovolj velika pomoč. Vedo, da se kužne bolezni ne bodo ustavile na ruskih mejah, ampak se bodo širile v druge evropske in azijske dežele. Španska influenza je našla pot v vse dele sveta. Take epidemije se lahko ponove. Sovjetska vlada ne prosi. Gorkijev apel ni milja, ponižna prošnja. Gorkij povdarja, da je Rusija dala svetu že mnogo, da je dala svetu veliko moč, ki ostanejo za vedno zapisani v zgodovini kulture in civilizacije. Ta Rusija je vredna, da ji svet prihliti na pomoč v njeni stiski, kakor bo Rusija pomagala drugim, kadar bodo v sili. Čut človečanstva zahteva, da ljudstva pomagajo Rusiji. Ne gre se za pomoč boljševikom, ampak za

pomoč gladnemu ljudstvu, kateremu je suša uničila letošnji pridelek.

Tudi kapitalistične vlade bodo pomagale ker je v njihovem interesu, da pomagajo. Anarhija gladnega ljudstva prostrane Rusije ne bi koristila kapitalizmu. Širjenje kolere bi bilo katastrofalno tudi za druge dežele. Torej morajo pomagati. Ampak pri tem bodo držale revolver na prsa Rusije in narekovanje svoje zahteve. Ene bodo ugodene, druge ne, kajti Rusija ni na kolenih. Kompromisi pa so vedno posledica tam, kjer se tenejo enako močne sile.

Glavna gmočna pomoč Rusiji ne bo prišla od delavstva, ker delavstvo pač ni posedovalni razred. Toda delavstvo mora dati Rusiji vso moralno pomoč, ki ji je v teh kritičnih časih potrebna. Proti silam reakcije mora delavstvo nastopati s svojo moralno silo.

V raznih krajih so se tudi med delavstvom organizirale pomožne akcije. V Ameriki se pomožna akcija še ni organizirala v večjem obsegu. Vzrok temu je, da je ameriško delavstvo kolikor se ga zaveda da je delavstvo, navidezno zelo radikalno, toda nikjer organizirano. Za vsako večjo akcijo pa je treba močne in sposobne organizacije. Proletarec bo podpiral vsako pomožno akcijo za

V počast onim, ki so padli za domovino ...

Goriški »Proletarec« je zadnjič objavil članek, ki se sicer nanaša na Italijo, njegove žrtve tekom vojne in ki je slika moralne gaibne njene buržoazije — toda, ker mislimo, da so družinski temelji in načela povsod enaki, da nam moralne propalosti in srčne omejenosti v meščanstvu ni treba iskati samo med Italijani, temveč pri nas Slovincih — če hočete magari Jugoslovanih — v nič manjši meri, si nismo mogli kaj, da bi tega članka ne podali svojim bralcem:

Dne 8. avgusta so slavili v Gorici spomin na dan 8. avgusta 1916, ko je italijanska vojska prvič zavzela mesto. Posebno slavje pa je bilo na bojišču okoli Podgore, kjer so v strahovitih bojih potok krvi močili zemljo in pripravljali poraz avstr., ogrs. sovražnika. »L' Avvenire d' Italia« je objavil pred slavnostjo odprto pismo na volnega ministra Gasparottija. Iz pisma posnemamo: »Podgora, line krvoprelitja in slave, neznanskih žrtvih dveh vojsk, grobišče junakov, ti gora, napočena od solz in krvi, ostaneš za vedno sveta v spominu Italijanov. Vojna je minula, minil je strah. Sedaj pa glejte ostudno ranjanje med mrtvili. Slavi se spomin na zavzete strašne Podgore, gore smrti in na program oficijelnih slavnosti, ki imajo namen, da kdo dobij kak viteški križec, je poleg zvenceh govorov iz ust tistih, ki znajo delati in se boriti samo z jezikom — tudi ne eden, ne

Politične vesti.

+ Ministrska sveta v Jugoslaviji in Bolgariji sta Zvezi narodov predala ratificirane statute stalnega sode mednarodnega pravo sodstva.

+ Mir med socialisti in fašisti ne drži popolnoma. Kakor smo že poročali, je med fašisti močna struja, ki ne priznava podpisanega sporazuma in res poročajo iz Bolgne, Bergamo in drugih mest o streljih fašistov na socialiste, iz Bergama celo o razdelanju socialističnega sedeža, pri čemer je bilo tudi več človeških žrtvi.

+ Mussolini izstopil iz fašistovskega izvršilnega odbora. »Il Resto del Carlino« poroča, da je Benito Mussolini, voditelj italijanskega fašizma, izstopil iz osrednjega fašistovskega izvršilnega odbora. Mussolini se je odločil za ta korak vsled tega, ker se je med fašistovskimi organizacijami v posameznih pokrajinah pojavilo močno gibanje proti »mirovni« pogodbi med fašisti in socialisti, ki jo Mussolini smatra za svoje delo. Neposredni povod za izstop Benita Mussolinija iz vodstva italijanskega fašizma pa so dali sklepi fašistovskih shodov v Emiliji in Romagnoli, ki so izrecno nasprotni Mussolinijevi politiki.

+ Sedniji španski ministrski predsednik Maura je delavstvu kaj znana osebnost, če radi drugega ne, vsaj radi političnega umora, ki ga je dal izvršiti nad Franciscom Ferrerom. Zanimivo je, da sedaj nastopa kot nevtiralna oseba, ki ji gre le za nestruparsko in koalicijsko vlado — on, stari monarhist in ljuti sovražnik delavskega gibanja; on, ki je doslej vseh petkrat, ko je vladal kot ministrski predsednik, z brezobzirno roko potlačil vsako gibanje, ki je stremilo k svobodi! Zlasti ostane vsakemu delavcu v trajnem spominu njegovo paševanje 1907—1909, ko je z oboroženo silo nastopil proti anarhističnemu in socialističnemu delavstvu, ki je — kakor danes — zahtevalo konec brezsilnega avanturizma v Maroku. Takrat se je tudi zgodil umor, ki smo ga zgoraj omenili. Ves civilizirani svet se je tedaj zgražal — in Maura je moral odstopiti. Toda

po lakoti prizadeto prebivalstvo v Rusiji. In kadar se v Zedinjenih državah omogoči pomožno akcijo v večjem obsegu, se ji bo gotovo pridružila tudi J. S. Z. Ne gre se samo za pomoč prebivalstvu, ki trpi pomanjkanje, ampak gre se za pomoč državi, v kateri vlada delavsko ljudstvo. Proti delavski Rusiji je naperjen ves boj svetovne reakcije in kapitalizma. Prizadeva ji mnogo težav in mednarodno delavstvo je poklicano, da ji stoji ob strani.

Sovjetska Rusija je delala napake; to priznava Lenin sam. Ekstremni elementi v Rusiji so mnogo zakrivil, ako ne največ, da je delavska solidarnost skrahirana, seveda le začasno, in ker je delavstvo razdruženo, ne more nuditi Rusiji tiste pomoči, ki bi bila zanjo potrebna. Čas bo zacelil tudi te rane. Ampak nobene preteve ne, zakaj ne bi smeli pomagati Rusiji povsod, kjer je pomoči potrebna. Zavedno delavstvo ji bo pomagalo v sedanjí krizi. Pomagalo bo ruskemu prebivalstvu v krajih, kjer si je ustanovil svoj dom glad. In pomagalo bo delavski Rusiji v njenih bojih proti vsem temnim silam, ki streme za zrušitvijo prve delavske republike na svetu.

(Iz »Proletarca«.)

dva, ampak kar trije javni plesi. To se je vršilo na grobišču junakov, v kraju strašnega klanja. Moški in ženske, ki so bili došli iz bližnjih krajev, oblastva in različna zastopstva, vse je plesalo, na eni in isti zemlji, na kateri je umirajoč vojak jokal svoje zadnje obupne solze, ter izdal mlajši svoj zadnji bolesten vzdih, preden se mu je ntila srčna kri. Visoki podpetniki plesalk so se vtiskali nalahno v isto zemljo, ki je sprejela zadnji poljub, umirajočega vojaka, ki ga je pošiljal v trpljenje materj in rodbini. Na mestu največjih žrtvih so se sklepale ljubavne zveze, so se dogovarjali ljubinski sestanki, so se pripravljala prešestva. Vlačuge Italije — naprej! Sprico Podgore danes plešajo ... Kaj nas briga volna s svojim trpljenjem, svojimi žrtvami, petstotisoč mrtlici, s šeststisoč ranjencev, in z vsemi boleznimi, z nje materami, ki so izgubile svoje sinove, s soprogrami, ki so izgubili može, s sinovi, ki so izgubili očete? Danes sprico Podgore — plešajo. Plešajo pa le tisti, ki so se v času skupnih žrtvih strahopetno skrivali, ali pa vzgledu, tatovi, izdajalci; — med ženskami pa tiste, ki so soporoja v strelskem jarku sramotile ... Tisti in te bodo plesali. Drugi in druge, ki tvorijo pošteno in hrabro Italijo, zavedajočo se svoje moči, svojih pravic, svojih velikih žrtvih, vsi ti bodo obracali poglede v stran, polni gnusa in ozirovoljenja, in bodo pljuvali na tla ...

njegov vpliv je trajal dalje. Vlade, ki so prišle za njegovimi, so korakale po njegovih potih in mu pripravljale tla, da je še danes kot sedemdesetleten stariček mogel spet na prizorišče. To se je zgodilo v času, ki je soroden onemu 1. 1909., s tem razlokom morda, da je danes proletarsko gibanje na Španskem močnejše kot takrat in bolj kot takrat pripravljeno na — krvav odpor. Iz tega razloga, ker se tam pripravljajo morda stvari, ki bodo našle odjeka v vsem proletarskem svetu, smo napisali par besed o nositelju španske protiproletarske reakcije.

+ Znani emir Fajsal iz Damaska se namerava proglasiti za mezopotamskega kralja na podlagi plebiscita, ki so ga v njegovo korist napravila mesta in arabski rodovi med Evratom in Tigrisom. To bo spet nekaj novih neprijetnosti za Anglesko in nič manj za Ameriko, ki še vedno špekulira za mezopotamskim petrolejem.

Kulturni vestnik.

Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zbirka zakonov snopič I. v Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena K 12.—, po pošti 1 K več. Pravkar je izšla »Vidovdanska ustava«, katera se nanaša pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Sodna ul. 6.

Dr. Ivan Tavčar, Zbrani spisi. VI. zv., uredil dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1921. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Strani 435. Cena 74 K., po pošti 5 K več. V zbirki slovenskih pisateljev, ki jo izdaja Tiskovna zadruga je pravkar izšel I. zvezek Tavčarjevih zbranih spisov, ki jih uredja dr. Ivan Prijatelj. Knjiga je baš izšla za 70 letnico pisatelja in prinaša poleg urednikovega uvoda in njegovih opomb Tavčarjev najboljši del iz zadnje dobe Cvetje v jeseni in Visoka kronika, ki sta vzbuđili splošno pozornost in znanje ko sta izhajali v Ljubljanskem Zvonu. Tiskovna zadruga se dr. Tavčarju ni mogla lepše oddolžiti — kakor, da je začela izdajati njegove spise, kateri so urejeni po istih načelih in na enak način kot druga izdaja Jurčičevih zbranih spisov. Da je izdaja res prvovrstna, pove že ime urednikovo. Knjiga se nanaša pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica

Jugoslovani izpraznili Pečuh in Baranjo.

MINISTRSKI SVET.

Evakuacija Baranje.

LDU, Beograd, 18. avg. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o boleznih kralja Aleksandra. Vlada je sklenila, da se odpošlita iz Beograda v Pariz dva zdravnika, specialista kirurga in sicer dr. Vojislav Subotić in dr. Koen. Za tem se je govorilo o evakuaciji Baranje. Prevladovalo je mnenje, naj se Baranja ne evakuira, dokler Madžarska ne izvrši vseh obveznosti na podlagi trianonske mirovne pogodbe. Po trianonski pogodbi mora Madžarska izvesti razorožitev svoje vojske ter evakuirati zapadno Madžarsko, ki ima po isti pogodbi pricasti Avstriji. Medtem se je na popoldanski seji ministrskega sveta, ki je bila nenadoma sklicana za 16., ponovno pretresalo vprašanje izpraznitve Baranje. Ker je naša vlada lani meseca imela prevzela in podpisala obveznosti, na podlagi katerih ima izprazniti Baranjo v času med 18. in 24. avgustom t. l. je vlada po ponovni razpravi in zaslišanju ekspertov sklenila na popoldanski seji, da se izda naredba, po kateri se ima pričeti z evakuacijo Baranje. Evakuacija se mora izvršiti po navodilih, ki so bila že prej določena. Evakuacija bi se imela na podlagi obveznosti, podpisanih od naše vlade, pričeti že danes ob 12. Radi tega se bo pričelo izpraznjevanje Baranje takoj, ko prejmejo naše pristojne oblasti v tamošnjih krajih sklep vlade o izpraznitvi. Nadalje je bilo na ministrski seji določeno besedilo kraljevega manifesta, ki se bo izdal na narod. Manifest je kratek in vsebuje med drugim obvestilo, da bo kraljevo oblast vršila do povratka kralja vlada. Manifest bo natisnjen v »Službenih Novinah«, ko pride odobrenje iz Pariza.

Ljudstvo se izseljuje.

LDU, Pečuh, 19. avg. Po naredbi vlade se je davi ob dveh pričelo izpraznjevanje Pečuha in Baranje, ki se bo končalo jutri zvečer. Veliki župan se poda jutri ob 20. z vsemi svojimi uradniki v Dardu. Naše čete bodo zapustile evakuacijsko področje v ondeljek pod nadzorstvom ententne komisije. Prebivalstvo je silno razburjeno. Do pet tisoč oseb je zaprosilo našo vlado za dovoljenje, da bi se smele naseliti v naši državi. Vlada je ukrenila vse potrebno za naselitev. Izmed pečuhskih rudarjev jih ostane na delu še kakih tisoč, tritisoč pa se jih bo s posebnim vlakom odpeljalo v Jugoslavijo.

MADŽARI O PREVZETJU PEČUHA IN BARANJE.

LDU Budimpešta, 19. avg. Madžarski dopisni urad poroča iz Kapošvara: Feldmarsallajmant Soos je sprejel danes po angleškem polkovniku v Pečuhu poročilo, da se je izpraznitev evakuacijskega ozemlja po srbskih četah že pričela. Prvi dan vojaških operacij bo 20. avgust. Madžarske čete ne smejo prekoračiti demarkacijske črte pred polnočjo ob 20. na 21. avgusta. Vendar pa sme odposlati madžarska vlada že 20. opoldne 50 mož pod vodstvom enega častnika v Bajo. Teh 50 mož je namenjenih za stražo tamošnjih vodnih naprav. Madžarski upravni uradniki so danes prevzeli upravo po srbskem vladnem komisariu. Glede razpoloženja prebivalstva v Pečuhu prihajajo pomirljive vesti. General Soos je pisмено naprosil ententno mislio v Pečuhu, naj razoroži teroristično točno, katero vodi neki Kainrad. To tolpo je preteklo noč deloma razorožila že srbska posadka pod poveljstvom polkovnika Georgijevića. Ukrenilo se je vse potrebno, da se ne bodo vršile eventuelne politične demonstracije ali obhodi.

Brzjavlj.

ZBIranJE MINISTROV.

LDU, Beograd, 18. avg. Danes popoldne sta na brzjavljni poziv odpovala iz Sarajeva v Beograd muslimanska ministra dr. Mehmed Spaho, minister za trgovino in industrijo in dr. Hamzija Karamchmedović, minister za narodno zdravje. Sedaj so v Beogradu zbrani vsi ministri, razen ministra za konstituantno dr. Marka Tričkovića, ki se nahaja v kopališču v Nemčiji. Njegov prihod se pričakuje tekem jutrišnjega dne. Muslimanska ministra ter ostali ministri, ki še niso položili prisrge zvestobe novemu kralju, bodo zapriseženi na eni izmed prvih sej ministrskega sveta.

TEŽKOČE KRALJEVE ZAPRISEGE.

LDU, Beograd, 18. avg. Ustava predvideva za slučaj smrti kralja rok desetih dni, v katerem mora novi kralj prisesti narodu na ustavo in zvestobo. Ker pa so nastale ovire radi bolezni kralja Aleksandra, se sedaj razpravlja o načinu, kako bi novi kralj mogel položiti svojo prisrge. Zato je tajnik narodne skupščine izdal objavo, v kateri napoveduje, da se sestane narodna skupščina v soboto 20. t. m. Mnenje nekaterih je, da bi se morala odposlati v Pariz posebna deputacija vlade in parlamenta, pred katerimi bi novi kralj kot pred zastopniki države položil prisrge na ustavo. Po drugem mnenju se sodi, da je kralj odsojen od države radi lažje sile, ki je povzročila bolezen in da bi ne mogel v takem stanju položiti prisrge, tudi ako bi bil v Beogradu. Vsled tega bi se morala prisrge odložiti do njegovega okrevanja. Kateri izmed teh dveh predlogov naj se uveljavi, ima sklepati narodna skupščina na svoji seji v soboto.

Člen 65. ustave določa namreč glede zaprisege kralja: Če kralj umre ali poda ostavko, prevzame prestolonaslednik, ako je polnoleten, takoj vlado ter objavi to narodu s proklamiranjem. V roku desetih dni prisrge pred narodno skupščino, kakor je predpisano. Če je bila narodna skupščina prej razpuščena, nova pa še ni izvoljena, se skliče stara narodna skupščina.

KRALJEVA BOLEZEN.

LDU, Beograd, 18. avg. Tekom včerajšnjega dne se stanje bolezni kralja Aleksandra ni poslabšalo niti zboljšalo.

KREDITI POLJEDELSKIM ZADRUGAM.

LDU Beograd, 18. avg. Glavna zadružna zveza je povodom vprašanja poljedelskih kreditov imela prednostni krediti. Resolucija se je sprejela resolucija, ki zahteva, da se poljedelskim zadrugam preskrbijo poenostni krediti. Resolucija se je tako poslala poljedelskemu ministru Puclju. Minister je obljubil, da se bo uredba o poljedelskih kreditih revidirala in sicer tako, da se bodo poljedelski krediti razdelili v dve skupini, na kredite za organizirane delavce in na kredite za neorganizirane kmetovalca. Od celokupnega kredita se bo določilo 25% onim poljedelcem, ki so imeli škodo vsled poplavl ali požara. Zadržni krediti se bodo dajali naravnost preko uprave fondov. Izvolil se je poseben odsek za definitivno rešitev, v katerega so bili imenovani zastopniki poljedelskega ministrstva in zadružne zveze. Rešitev bo izšla v najkrajšem času.

ZAHEVE ANGLEŠKIH RUDARJEV.

LDU London, 19. avg. »Daily Mail« poroča, da se je sklenilo na letnem obnem zboru zveze rudarjev v Llandudnu zahtevati od lastnikov rudarstvom nastopno: Uvede naj se trideseturni tedenski delavnik. Rudarji zahtevajo vsako leto 15dnevni dopust, med katerim se jim izplačujejo cele plače. Rudarji zahtevajo nadalje 20 šilingov penzije po izpolnjenem 60. letu starosti ter da se pri vsakem rovu zgradi kopališče, da se bodo mogli rudarji pri odhodu iz rudnika kopati.

EKSPOZE LLOYD GEORGEA.

LDU, London, 18. avg. V poslanški zbornici je podal Lloyd George poročilo o državnih konferenci, katere so se udeležili ministri predsedniki vseh dominionov in zastopniki Indije. Lloyd George je izjavil, da je prostovoljno sodelovanje, ki so ga ponudili različni dominioni med vojno vladi materinske zemlje, dokazalo, da britanska država ni le stvar fantazije, temveč dejanska resnica. Srečni smo, da moremo računati na sodelovanje zastopnikov svojih dominionov pri izvedbi državnih zakonov. Lloyd George je nato pojasnil različna vprašanja znanja in britanske politike, s katerimi se je bavila državna konferenca. Glede angleško-japonske zveze je izjavil Lloyd George, da ni na-

berjena zoper nikogar, gotovo pa ne zoper Zedinjene države. Anglija hoče živeti v Zedinjenih državah v istem slogu kakor z vsemi drugimi državami. Sicer pa bi bilo Anglijo težko smatrati Američana za tujcemca.

IRSKI OREH.

LDU. London, 18. avg. Kabinet se je danes dopoldne sestel k seji, da se posvetuje o irskem vprašanju. »Evening Standard« doznava, da ne namerava vlada niti, ako pride do preloma pogajanj z Irsko, ukiniti premirje. Ako bodo sinfajnovci nasilno nastopili, bo vlada pozvala odgovorne sinfajnovske oblasti, naj to preprečijo. Ako se izkaže, da so potrebne vojaške odredbe, bodo te ostreje kakor so bile doslej in bodo združene s pomorsko blokado.

POMOČ RUSIJ.

LDU. Washington, 18. avg. Po Hooverjevem sporočilu so se pogajanja v Rigi končala s popolnim spo-

razumom glede pomožne akcije za Rusijo.

MEDNARODNO SODIŠČE.

LDU. Nauen, 18. (Brezličko.) Tiskovni urad zveze narodov javlja, da je obstoj stalnega mednarodnega sodišča zagotovljen, ker se je izjavilo zanj 24 držav.

ZA OMEJITEV OBOROŽEVANJA.

LDU. Stockholm, 18. avg. Medparlamentarna konferenca je sprejela z 42 glasovi proti 18 glasovom Brantingov predlog za omejitev oboroževanja.

BOJI NA ORIENTU.

LDU. Atene, 18. avg. Turki so se umaknili do reke Sakaria.

LDU. Atene, 19. (Havas.) Grško protidržanje, ki je naperjeno v glavnem proti severu, je doseglo razdaljo 100 km. Večina turškega prebivalstva zapušča sela in sledi kemalistični armadi.

LDU. Atene, 19. (Havas.) Uradno se poroča: Grška armada je na svojem pohodu dosegla črto, ki vodi vzhodno od Mihalica preko višin vzhodno od Sivrihsarja in preko trdnjave Fotomglu na Sakariji v okolici Amoriuma. Proti vzhodu so bili odbiti znatni sovražniški konjiški oddelki. Sovražnik na umikanju razra mostove in ceste.

Zahvala. Podpisani se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za lepo udeležbo ob pogrebu moje ljube soproge Ane in za podarjene vence ter izraze sočutja. Ljubljana, 20. avgusta 1921. Jožef Rijavec.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Ptu. V nedeljo 28. avgusta se vrši javen shod soc. dem. stranke, na katerem poroča poslanec sodrug R. Golouh o delu naših poslancev v konstituenti in o političnem položaju. Shod se vrši v »Društvenem domu« ob 10. uri predpoldne. Sodrugom iz Ptuj in okolice priporočamo, da razvijejo za ta shod čim večjo agitacijo in da pridejo polnoštevilno na shod.

Vestnik Svobode.

Seja telovadne podzveze »Svobode« se vrši v torek dne 23. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenem prostoru, Aleksandrova 5.

Sestanek telovadnega odseka »Svobode« Vič-Glince se vrši v soboto dne 20. t. m. v društvenih prostorih. Telovadci in telovadkinje! Pridite in pripeljte tudi prijatelje in prijateljice s seboj!

Gospodarstvo.

= Prosti uvoz cerkvenih zvonov. Včerajšnji »Slov. Narod« poroča, da je gospodarsko - finančni komite sklenil dovoliti prost uvoz cerkvenih zvonov. Čudni nacionalni ekonomski naši gg. ministri. Od svojih, ki so tako krvavo potrebni za povzdigo naše industrije in gospodarskega položaja države, se zahteva otmorna carina, toda uvoz zvonov, ki so luksuz in samo povečavajo deficit naše trgovinske bilance, je pa prost. Ob takem razporeditvi oz. upravljanju države ni čudno, da vsled padanja vrednosti draginja vedno bolj raste. Toda največ trpi pri tem seveda le ubogi delavec in knež.

= Državni dolgov. Direkcija državnih dolgov je sedaj sestavila natančni pregled vseh predvojnih in medvojnih dolgov, ki obremenjujejo celotno jugos. kraljestvo. Dolgov znašajo 3 milijarde 456 milijonov frankov, 40 milijonov dolarjev, 327 milijonov avstr. kron, 1 milijard 306 milijonov jug. kron in 639 milijonov dinarjev. Od predvojnih dolgov odnosa na Bosno in Hercegovino 250 milijonov K. na Hrvaško, Slavonijo 403 milijone, na Slovenijo 82 milijonov in na Dalmacijo 4 milijone. Vojni dolg Srbije znaša 935 milijonov in 1 milijardo in natura.

= Celokupna tonaža brodov, ki jih imamo dobiti od reparacijske komisije, znaša 117.000 t. med temi je 24 brodov preko 2000 t.

= Urad »Ljubljanskega velikega semlja« izda povodno semnja oficijelne sejniški katalog, ki bo obsegal vse podatke o razstavljajočih trdnjakih in bo izobren pripomoček za trgovske stike s tu- in inozemstvom. V katalogu bodo razvrščene firme v tri oddelke in sicer bo prvi oddelke obsegal seznam razstaviteljev po zaporednih številkah paviljonov, drugi oddelke bo obsegal abecedni seznam razstaviteljev z navedbo paviljona in številke ki jo imajo v paviljonu. V tretjem oddelku pa bo abecedni seznam kategorij izdelkov, ki jih razstavljajoče firme razpečavajo. Kakor samo po sebi umevno bo katalogu priložen vodnik po semnišču in najnovejši načrt Ljubljane. Obsegal bo tudi velik reklamni del. Tiskani bo v vseh jugoslovanskih narečjih.

= Zveza srbskih poljedelskih zadrug bo imela 15. in 16. septembra zborovanje v Velikem Bečkeretu. Dva dni prej bo tam kongres vojvodinskih zadrugarjev, na katerem se bo izvršilo ujedinjenje s poljedelskim zadrugami v Srbiji.

= Stagnacija v žitni trgovini na Češkem. »Narodni Listy« opozarjajo na oficijelno poročilo žitnega trga v Brnu z dne 17. t. m., o katerem je cena žitu zelo padla, ker mlini ne morejo prodati starih zalog.

= Po naročilu nemške vlade se naptil inženjer Helman v Beograd, da prične tam pogajanja radi dobave lokomotiv, ki jih hoče Nemčija prepustiti na račun reparacij.

= Rusija kupuje industrijske proizvode v Nemčiji. Sovjetska vlada je poslala v Berlin Stomonakova, da nabavi industrijske proizvode za eno milijardo mark.

= Zastoj v ruski industriji. Kakor javlja »Politiken« iz Moskve, je omejeno delo na vseh uralskih plavžih.

= Srebrni drobci v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da so že pričeli s kovanjem srebrnih novcev. Dnevno izdelajo 60.000 komadov srebrnih rubljev. V kratkem pričnejo s kovanjem srebrnega drobiža po 50 kop.

Po svetu.

= V tržaški okolici so karabinerji aretirali več oseb, ki so se bavile z lepim poslom nabiranja kosti v vojni — padlih vojakov in jih potem prodajale v industrijske svrhe!

= Ponarejalci lir. V Rimu so aretirali nekoliko ponarejevalcev denarja. Našli so pri njih za več tisoč ponarejenih bankovcev po sto lir.

= Stavka na Grškem. Radi stavke kurjačev in mehanikov počiva od srede vse delo v pirejski luki.

= Slovaški pesnik Hviezdoslav je bil predložen in priporočen za Nobelovo nagrado.

= Kuga v Parizu. »Petit Journal« piše, da so v mesecu juliju bili v Parizu trije slučajni kuge. Vsi bolniki so ozdraveli. Začetkom avgusta je bil ugotovljen nov slučaj kuge. Bolnike so odposlali v epidemično bolnico.

= Francozi so spravili v film Verna roman »Novi grof Monte Christo«.

= Velika železniška stavka v Srednji Nemčiji je končana.

= Značilno vzbujanje spominov. John Rockefeller, ameriški milijarder in bivši angleški vojni minister Haldane sta pred kratkim posetila mesto Göttingen na Nemškem, kjer sta obadva v mladih letih živela kot dijaka. Sir Haldane, kot pravi Anglež, je obiskal samo znana mu izletišča v bližini, John Rockefeller, praktični Amerikanez, je sploji koristno z ugodnim, posetil nekoliko industrijskih podjetij na Harzu in jih — kupil.

= Konec osem mesečne stavke. V četrtek je bila končana stavka ladijskih tovarjev in ladijskecev pri Londonu, ki je trajala osem mesecev.

= Ta je pa skoro lep! Angleški kralj Jurij je londonski zbornici predložil poročilo o finančnem položaju angleškega dvora. Pri tem je ugotovil 45.000 funtov primanjkljaja. Kralj pa ni zahteval zvišanja civilne liste, temveč je predlagal, naj parlament skriš številno in pomostavi silaj raznih dvorskih svečanosti. Predlagal je tudi, naj se prodajo del kraljevih posestev v Lancashire. Toda vlada ni hotela o teh predlogih nič slišati in ne dopusti, da bi se na ta način zmanjšal ugled angleške krone. Kralj s svoje strani obstaja na stališču, da ne sme državna blagajna prispevati za te stroške. Ali se bosta kralj in vlada tožarila? Če nista med sabo domjenena, bi imeli pred sabo redek slučaj, da je kralj naprednejši kot njegova vlada.

= Belgijski jezikovni zakon. Belgijska zbornica je pravkar sprejela jezikovni zakon, glasom katerega ne more poslej noben Belgijec dobiti državne službe, ko ne zna obeh deželnih jezikov: francoskega in vlaškega. Zakon je Valonce zelo zadel, ker med njimi skoro nihče ne pozna vlaščine, dočim zna vsak Vlamec oba jezika.

= Poljska sročad na Japonskem. Japonska je prejela drugi transport poljskih sroč, ki je prispel v japonsko pristanišče Čurugu. Vsa deca je bila odposlana v Tokio, kjer je nastanjena v posebnem azilu.

= Maksim Gorki je bil, kakor poroča brzojavka iz Stockholma, izvoljen za ljudskega komisarja za prehrano.

= Aleksander Blok, znani ruski pesnik mlade štruce, je umrl pred kratkim dnevi v Petrogradu.

= 130.000 oseb umrlo za kolero. Dopisnik »Alg. Handelsblatta« iz Rusije poroča, da je tam umrlo meseca julija za kolero 130.000 oseb.

= Delavska sila v Chicagu po narodnostih. »Chicago Tribune« navaja sledeče številke z ozirom na število delavcev v Chicagu po narodnostih v zvezi s svojim poročilom, da je Chicago največji »delavski trg« v Ameriki. Število ni popolno, ker manjkajo Kitajci in nekatere druge narodnosti. Američanov je 752.111 (31%), Nemcev 399.977 (16%), Poljakov 231.346 (10%), Rusov 166.134 (7%), Ircev 146.650 (6%), Švedov 118.533 (5%), Italijanov 108.160 (5%), Čehov 102.749 (4%), Avstrijcev 58.483 (2%), Zamocev 54.557 (2%), Norvežanov 47.496 (2%), Angležev (Britanij) 45.714 (2%), Kanadčanov 44.744 (2%), Madžarov 31.863 (1%), Litvinov 24.650 (1%), Dancov 22.394 (1%) in Skotov 17.662 (1%). Z besedo »American« so mišljeni seveda Srbi, Hrvati in Slovenci, kajti ameriški statističarji se še niso otrsli te grde spakodranke, kadar imajo opraviti z narodnostmi bivše Avstro - Ogrske. Gornje številke predstavljajo 97 odstotkov prebivalstva v Chicagu po zadnjem ljudskem štetju in dokazujejo, da prevladuje delavski razred v ogromni večini. Ako bi bila ta velika masa pametna in bi se zavedala interesov svojega razreda, bi lahko vladala v mestu, namesto da vladajo ostali trije odstotki.

= Papež Benedikt je imel v tem mesecu mazo za vse delavce sveta. Ob tej priliki je izdal svoje svarilo proti lažnjivim prerokom, ki izpodkopavajo vero s propagando, odnčujejo delavstvo Kristu in ga navajajo na pota nemoralnosti in ateizma. To je vse, kar more storiti papež za delavstvo. Ampak ena maša, niti milijon maš, ne bo dala dela milijonom ljudi, ki so brez zaslužka. Papež je prišel s svojim svarilom ob napačnem času. Moral bi priti, kadar so »dobri časi«. V sedanjih raz-

merah ni treba drugega, kakor pokazati delavstvu, kje so vzroki, da milijoni nimajo dela in zakaj trpe pomanjkanje, medtem, ko je na svetu vsega dovolj. To so seveda pregrešni nauki, toda stotisoče delavcev jih posluša in tisoči jih razumejo. Tisti, ki jih razumejo, so za vedno izgubljeni za papeževa svarila.

Društvene vesti.

Združenj delavci iz Hrastnika prirede v nedeljo, dne 28. t. m. pešizlet v Rimske Toplice s sledečim sporedom: Ob 7. uri zjutraj zbirališče pri konsumnem društvu rudarjev v Hrastniku. Ob pol 8. uri zjutraj od tam odhod z godbo. Ob 2. uri popoldan javen shod pri Stari Posti v Rinskih Toplicah. Po shodu presta zabava in ples. Nastopi tudi delavski telovadni naraščaj. Vstopnina za osebo 2 dinarja. Otroci in žene vstopnine prosti. Igra rudarska godba iz Hrastnika in tamburaško društvo »Sloga« iz Hrastnika. Vabi se sodruge iz Trbovelj, Zagorja, Zidanega mosta, Celja, Hudeciane itd.

Torej v nedeljo 28. t. m. vsi v Rimske Toplice.

II. redni občni zbor slov. pevskega društva »Krkovo - Trnovo« se vrši dne 4. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilniških prostorih gospodine Julije Smole v Kozeljci z običajnim dnevnim redom. Tem potom se vsi društveni člani vabijo, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora. k

Ali ste že naročili »Kres«?

Cel letnik »Kresa« Vam pošlje upr. va (Ljubljana, Aleksandrova c. 5) zastoj, če dobite

10 naročnikov

po 80 K! Delavci, v Vaših domovih naj ne manjka ta krasul, ilustrirani mesečnik!

Dopisi.

Trbovelje. Gospod Daks si je zadnjič izposodil tudi našo organizacijo, da bi se za njo skrival. Par tesarjev se je namreč pogodilo, z zidarskim mojstrom, da mu napravijo stol za malo hišico za enega delavca, seveda v svojem prostem času. Mož je poslal dotičnemu mojstru pismo, da organizacija to prepoveduje, da ne smejo delavci več delati kot 8 ur. To je storil zaradi tega, ker pri rudniku nočejo opravljati nadurnega dela, meneč, da bodo potem že delali nadure. Ker pa organizacija noče kratiti nikomur osebne svobode, tako kot je to poizkusil gospod inženjer, mu svetujemo, da naj preveč ne izliva delavstvo, ker, kdor seje veter, žanje vihar. — Pridetiti delavci.

Ptu. Pred nekaj dnevi je »Jugoslavija« priobčila »Poslano«, v katerem zahteva petnajst Ptujčanov, naj kraljevi namestnik Hribar uvede proti vodji okrajnega glavarstva g. dr. Pirkmajerju preiskavo. Oni, ki so »Poslano« podpisali, se sklicujejo na razne očitke, ki so jih objavili nekateri listi, očitke, ki jih dr. Pirkmajer ni nikdar zavrnil. V »Poslanem« se nadalje zahteva, naj se zaslišijo razni uradniki in tudi zastopniki političnih strank ter razne priče, ki so na razpolago. »Jugoslavija« poroča, da je vsled omenjenega »Poslanega« že uvedena proti dr. Pirkmajerju obširna preiskava in da je to zbudilo v Ptuj splošno zadovoljnost. Afera je vsakakor zanimiva, posebno radi tega, da se že precej časa šepeta o raznih zanimivostih iz hiše na Srbskem trgu. Glede preiskave same si mi ne delamo nobenih iluzij, da si bilo v interesu uprave same, da se glede osebe dr. Pirkmajerja nalije javnosti čistega vina. Boljmo se namreč, da dobi preiskava močan »tuš« in zadeva izgine kakor kafr!

Izjava.*

Bilo bi pod mojo častjo, ako bi hotel odgovarjati na obrekovanja, katera objavlja o meni v zadnjem času »Jugoslavija«. Samo k trditvi v »Poslanem«, da se nisem skusil svoičasno braniti glede očitani v »Straži«, ugotavljam, da sem poslal vsak članek v pogled svoji nadrejeni oblasti, g. odgovornemu uredniku pa popravke, katerih do danes ni priobčil. Objave istih tudi sodnim potom ni bilo mogoče izsiliti, ker vsa tozadevna pisma na g. odgovornega urednika tavaio med Mariborom in Beogradom ne da bi zamogla dospeti v roke naslovljenca.

Predaleč bi dovedlo, ako bi se kot uradnik na eksponiranem mestu hotel v bodoče pečati z vsakim časopisnim napadom; zato izjavljam, da na nje sploh ne bom reagiral in je stvar moje nadrejene oblasti, da me sodi ali ščiti!

Dr. Ot. Pirkmajer.

vodja okrajnega glavarstva Ptuj.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno in v zmislu tisk. zakona.

Dnevna kronika.

Revizija maksimalnih mesnih cen v Mariboru. Komisija za določevanje maksimalnih cen v Mariboru je svoj sklep z dne 11. t. m. z ozirom na gospodarske posledice revidirala in toliko, da velja meso pitanih volov z nad 500 kg žive teže v stanju pripravljene za klanje, t. j. da se dredi klanjem kakor običajno 6 ur prej ne krmi in ne hrani, prednji del 20 K, zadnji del 22 K. Če voli ne dosežejo 500 kg, se dodelijo v drugo kategorijo, katerih meso se sme prodajati po 16 K. Telečje meso velja 12 do 14 K. Običajna priklada pri govejem in telečjem mesu znaša kakor doslej 20%.

Zopet: Prepovedani listi. Ministrstvo za notranje stvari je s sklepom od 14. avgusta t. l. prepovedalo v naši državi razširjanje lista »Tribuna Sanatuhil«, ki izhaja v Temešvaru, ker piše proti interesom naše države. — Ravnotako je prepovedalo v naši državi razširjanje lista »A Nape«, ki izhaja v Budimpešti, ker piše proti interesom naše države.

Odkritje spominke plošče Podlimbarskemu. V nedeljo 28. avgusta se odkrije na slovesen način spominška plošča Podlimbarskemu Francetu Maslju, pisatelju romana »Gospodin Frano« v Spodnjih Lokah pri Krašnji nad Lukovico. Odkritje spominške plošče se bo izvršilo dopoldne ob 11. uri.

— Inspekcija rada (prej obrtno nadzorništvo) v Ljubljani se je preselila iz St. Jakobskega trga v evangelijsko župnišče na Gospodsvetski cesti šte. 9.

Ministrstvo narodnega zdravja je izdelalo naredbo za pobijanje spolnih bolezni. Ta naredba je bila predana zakonodajnemu odboru in pregled.

Železniška nesreča pri Krškem. Ravnatelstvo južne železnice poroča: Dne 18. t. m. ob 5. popoldne je na prosti progi pri km 33,5/9 v neposredni bližini in sicer zahodno postaje Videm - Krško skočil s tira brzovlak, prihajajoč z Dunaja, šte. 507 s tenderjem in vsemi vozovi. Mrtvi ali ranjeni ni nihče. Pomožni vlaki so došli iz Zagreba, Zidanega mosta in Maribora. Promet bo 19. t. m. popoldne zopet vzpostavljen. Komisija, ki naj preišče vzroke iztirjenja, je na licu mesta. Začasno se ne da ničesar konkretnega domnevati, ker je bila proga na 250 metrov daljave raztrgana in so sledovi izbrisane, ter se tudi ne da več ugotoviti, ali so posamezne okvare vzrok ali še posledice iztirjenja.

— Včeraj zjutraj je simplonski orientekspres radi železniške nezgode, ki se je zgodila v Rajhenburgu, vozil preko Karlovca.

Vzpostavljene promet. Obratno ravnateljstvo južne železnice naznanja, da je od včeraj z vlaki 507, 503 in 518 zopet vzpostavljen redni promet med ostajama Rajhenburg in Krško - Videm. Ovine so odstranili. Tovori za to in preko te proge se zopet sprejemajo.

Umrli je danes ob pol 12. uri ponoči 14-letni Ivo Košak, starejši sin sodruga Košaka, strojnega stavca v »Učiteljski tiskarni«. Ob nenadni izkubi ljubega sina in brata izrekamo rodbini naše sožalje. N. v. m. p.

III. poročno zasedanje se prične pri deželni sodišči v Ljubljani v ponedeljek dne 29. avgusta 1921, dostoj se se odredile sledeče razprave: na ponedeljek dne 29. avgusta zoper Marjano Krekovo in Katarino Aleksejevičovo zaradi hudodelstva umora; na torek dne 30. avgusta 1921 zoper Jakoba Avšiča zaradi hudodelstva požiga in zoper Alberta Schlegla zaradi hu-

dodelstva gohujije; na sredo dne 31. avgusta 1921 zoper Martina Ravnikarja zaradi hudodelstva uboja in zoper Josipa Guzelja zaradi hudodelstva ropaj; na četrtek dne 1. septembra zoper Ljudevita Kosa in pa zoper Julija Derganca zaradi hudodelstva tatvine, ena razprava se na ta dan še razpiše; na četrtek dne 2. septembra 1921 zoper Mihaela Friškoveca zaradi hudodelstva umora in zoper Jerneja Špirna zaradi hudodelstva uboja; na soboto dne 3. septembra 1921 je razpisanih več razprav zaradi pregreškov zoper varnost časti izvršenih po tiskovinah; na ponedeljek dne 5. septembra 1921 zoper Alojzija Tomažiča zaradi hudodelstva umora in na torek dne 6. septembra 1921 zoper Florijana Muleja in Franceta Meršola zaradi hudodelstva umora. Daljne razprave se še odredijo, čim postanejo obtožnice pravnomočne.

Nov list. Sedaj so že tudi hišni posestniki pričeli izdajati svoj društven list. List se imenuje »Moj dom«. Ponovno ime. — Ali so se tudi oni s samim seboj skregali?

Državna posredovalstva za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov.« za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 7. do 13. avgusta 1921 dela 273 moških in 115 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 209 moških in 130 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 170. Dela iščelo: pisarniške moči, kovinarji, natakariji, natakarike, trgovski sodrujki, prodajalke, gozdni čuvaji, tesarji, slikarji, kolariji, dminarji, dminarice, krojači, čevljarji, bolni. strežnice, valenci, valenke itd. — V delo se sprejmejo: hlapi, dekle za polje in živino, mlazarji, čevljarji, tesarji, usnarji, krojači, šivilje, slikarji, pleskarji, zidarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, valenci, valenke itd.

Nabori v Mariboru. Letošnji glavni nabor se bo vršil za mesto Maribor v Mariboru v Gambrirov dvorani dne 5. in 6. septembra 1921. Nabor se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj.

Izpred sodišča. V enomesečni policijski zapor so bili obsojeni Marcel Žorža, Ivan Makuc in Franc Perdan, »ker so hujskali proti obstoječemu redu države«. Obsojda je bila potrjena po pokrajinski upravi v Ljubljani in po ministrstvu v Beogradu.

Nesreča v Vodcah. Dne 16. t. m. je kopal v Rojčevih jam v Vodcah 18 deklet pesek. Ob četrt eno opoldne pa se je podslula olotrog 2 metra visoka plast zemlje, ki je popolnoma zasula Marjeto Achnetovo iz Bukovice in Marjano Novakovo, do pasu pa Angelo Bidovo. Ob takojšnji pomoči so Marjano Novakovo izkopalji še živo, dočim je bila Marjeta Achnetova že mrtva.

Poneverbe v carinarnici v Novem Sadu. Finančno ministrstvo je poslalo v Novi Sad inšpektorja, da preišče vse nepravilnosti uradnikov tamošnje carinarnice. Radi teh nepravilnosti je oškodovana država kakor tudi privatne osebe za večje vsote, ki se imajo šele ugotoviti.

Prebit predor. Na novi železniški progi Učice — Saragam je prebit v skalnati sten drugi predor v dolžini 200 metrov. Na tej progi bo vsega skupaj 18 železniških predorov dolgih skupaj tri kilometre. V predorih delajo podnevi in ponoči in jih sedaj že sedem vrta in tudi ostala dela na progi intenzivno napredujejo.

Novo kopalšče v Dalmaciji. Češkoslov. banke in hotelska zveza so kupile poleg Dubrovnika v Kuparih več zemljišč ob morju, kjer bodo zgradile več sanatorijev, bolnišnic, vil in morskih kopalšč.

Otvoritev telefonske centrale na Rakeku. Pri poštnem in brzojavnem uradu Rakek se je otvorila dne 11. t. m. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika prevaža potnike v New-York redno 3krat, v Južno-Ameriko po 1krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listov.**SIMON KMETEC**, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.Odplov brzo parnika President Wilson 18. septembra,
„ poštne parnika Argentina 30. avgusta,
„ „ Beivedero 22. oktobra.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdno

TONE MALGAJLjubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6**F. BRUMAT**
LJUBLJANA**Manufaktura in tkanine.**

Mestni trg 25.

Edina razprodaja vseh vrst specijalnega

MAVCA-GIPSAza celo kraljevino SHS tvornice: Stanz, Kindberg, Semmering, Schottwien, Puchberg, Ausewiese etc. nudi po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun **KOSTA NOVAKOVIČ**, veletrgovina mavca, Ljubljana, Židovska ulica št. 1.**Največja izbira**
najnovejših, najfinjših in najcenejših
oblek za gospode, dame in otroke

v trgovini

O. Bernatovič

Mestni trg št. 5-6.

V zalogi tudi moški klobuki in kožuhovina.

Priporočna
se tvrdka
Večletna
garancija.**Josip Petelinc,**

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.**edina tovarniška zaloga**

živalnih strojev v vseh opremljenih, material in izvršba predvojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse sisteme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija! Ugodni plačilni pogoji.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO,
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.
Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Velika zaloga: dvokolesa, otroški vozčki, živalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. **F. BAYTEL**, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravilo, za emajliranje z ognjenim in ponikanje: dvokolesa, otroški vozčki, živalni in razni stroji in deli. Mehanika delavnica Karlovska cesta 4.**Jirasek:**
Filozofska historija
K 30.Sjajni historički i ljubavni roman.
Upravo izašlo. Naručiti si udmah kod
Češkojugoslovenske naklade
J. Herejk, Zagreb.**Ruska književnost.**Tražite cjenike ruskih originalnih knjiga od
„Češkojugoslovenske naklade“:
J. HEREJK, Zagreb.**Svakovrstne razglednice**umjetničke, historičke i ljubavne
i. t. d. **PAPIR** svake vrsti uz
vrlo jeftine cijene nudi
Češkojugosl. knjižara J. Herejk, Zagreb.**Velika izbira sukna, perila,**odej, gotovih oblek, dežnikov itd.
po znižanih cenah se prodaja pri
J. TRPIN, Maribor,
Glavni trg št. 17.**Krojaški pomočniki**
se iščejo.

Eden za veliko delo v delavnici, res izborna moč, dva za prvovrstno malo delo na domu (izven delavnice). Ponudbe na upravo „Naprej-a“.

Avg. AgnolaLjubljana, Dunajska cesta 11
Priporočila svojo zalogo
stekla, porcelana, zrcal, svetilk,
okvir in vseh v to stroko
spadajočih predmetov. Stoklo za
okna vseh vrst vedno v zalogi.**STAMPILJE**
vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13**KAJO DELIC,**
zlatar in draguljarLjubljana Milštrjeva ul. 4
priporočila svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnica
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlatovanje
in posrebovanje. V zalogi ima
zlatnine in srebrnine, poročne
prstane po vseh uzorcih in merah,
uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in
srebro ter plačuje po najvišjih cenah,
ali pa izmenjava za novo blago.**Klobuke in slamnike**vseh vrst od preprostih do
najfinjših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke
FRANJO CERAR,
v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter preoblikuje
po najnovejši modi. V Ljubljani se
sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi
vsorei vedno na razpolago.**Krojači**samostojni, vestni in natančni
delavci dobijo takoj in trajno
delo. — Popraša se Emonska
cesta 8, Ljubljana.**Dva zmožna, samostojna**
ključavničarjaza
orodje (Werkzeugmacher)
sprejme takoj pod ugodnimi pogoji
Kranjske tovarne
železne, ključavničarske in kovinske robe
„TITAN“ d. d.**Krojaški pomočniki**
se iščejo.

1. izborne moči za veliko delo v delavnici,
2. izborne moči za prvovrstno malo delo na domu (izven delavnice).

K. Pučnik, krojaški atelje,
Ljubljana, Sodna ulica 8.**Naročajte „NAPREJ“**Kje kupim dober in fin
Gramofon,
plošče, igle, posamezne dele?
Kje se popravljajo gramofoni?Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in
godbenih avtomatov**A. RASBERGER,**Ljubljana — Sodna ulica št. 5, (poleg dež. sodišča.)
Mehanična delavnica za popravilo vseh vrst gramofonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela
preizkusne mehanike.**Specialni artistski atelje**
za žrkoslikarstvo
Pristou & Bricelj
Ljubljana
Aleksandrova cesta 1, „Hotel Malič“,
Sole burgova ulica 6.Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena K 2.—

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Borzni posredovalec
Dragan Vučkovićposreduje pri nakupu in
prodaji državnih in vrednostnih
papirjev, zastavnice, deviz in valut
Zagreb, Sv. Duh 19.
Telefon 6-69.
Brzjavlj: Vučkov Zagreb.**Medić, Rakovec & Zankl,**
prej A. Zankl sinovi.**Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov**
Centrala: Ljubljana, d z o. z. Skladišče: Novisad.
Telefon 64. Brzjavlj: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64**Emajlni laki.** **Pravi: firnež.** **Barva za pode.**Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolne, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline. **Ceniki se začasno ne razpošiljajo!****Išče se: Jamski paznik,**
samec ali oženjen.**Zidarski polir,**

samec, svoje stroke popolnoma vešč, samostojen delavec. Ponudbe naj se pošljejo s prepisi spričeval na upravo „Naprej-a“ pod šifro „Premog“.

PONUĐITE
vse neuporabne **ZLATE**
PREDMETE, verižice, prstane, obeske, zapestnice, uhane itd., kateri predmeti Vam leže doma, ki jih ne nosite, tvrdki**F. Čuden,** trgovina ur, zlat-
nine in srebrnine
Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Zopet

ogromno pošiljatev
manufaktur naravnost iz inozemstva
je prejela tvrdka
R. Stermecki v Celju,
in sicer volne, celirje, tkanine, elamina, balista za ženske obleke, sukna kamgama in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanski množini po čudovito nizkih cenah. Razentega, vedno velika zaloga lastnega izdelka sraj, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbir, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.
Na debelo samo v I. nadstropju
Ilustrovani cenik zastoj!
VELETRGOVINA RAZPOŠILJALNA **R. STRMECKI** CELJE ST. 314, Slovenija.

Delniška glavica
K 50.000.000.
Rezerve
okroglo K 45.000.000.—Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.**Ljubljanska kreditna banka**
v Ljubljani.

— Brzjavni naslov: Banka. —

— Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuju in Brežicah.

Prodaja srečk
razredne loterije.Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
svarično dobavo in dovoljno
— vsakovrstne kredite. —